Ч. 278 Недѣля 12 (24) грудня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. свять) о 5½ годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціѣ неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Процесъ сербскихъ міністрôвъ.

Въ Бѣлградѣ розпочавъ ся сими днями сенсаційный процесъ, котрый стане мабуть ще цѣкавѣйшій тымъ, що пôдчасъ розправы оденъ въ обжалованыхъ, бувшій міністеръ справъ внутрѣшныхъ, Рыбарацъ, вôдчитае очевидно тогды, наколи трибуналъ на то зголить ся, кôлька листôвъ кор. Миляна, котрй вôнъ дôставъ вôдъ бувшого реґента Рістича.

Коли теперѣшный король сербскій потайкомъ прилагодивъ ся до усуненя реґентôвъ, установленыхъ его батькомъ, а вôдтакъ оголосивъ ся повнолѣтнымъ и взявъ власть державну въ свои руки, мусѣвъ очевидно уступити тогды и лібералный кабінетъ Авакумовича. Радикалы сербски дôстали ся до власти и они то, здаесь, противъ волѣ короля, зробили теперь процесъ бувшимъ міністрамъ. Передъ трибуналомъ, зложенымъ зъ 9 радикалôвъ, 4 лібералôвъ и 3 поступовцѣвъ станули бувшй міністры; президентъ кабінету Авакумовичь, міністеръ вôйны Богичевичь, міністеръ справъ внутрѣшныхъ Рыбарацъ, міністеръ справедливости Величковичь, міністеръ робôтъ публичныхъ Альковичь, міністеръ фінансôвъ Стояновичь міністеръ просвѣты Джорджевичь и міністеръ торговлѣ Гвоздичь; другій міністеръ торговлѣ, Кундовичь, задля недуги не явивъ ся.

Цѣкава насампередъ рѣчь, якъ такій процесъ міністрôвъ вôдбувае ся въ Сербіи. Розправа вôдбувае ся не въ судѣ анѣ не въ парляментѣ, лишь въ якомсь старôмъ домѣ коло дворця зелѣзницѣ на першôмъ поверсѣ.

Въ сали розправъ висить образъ короля Александра. На пôдвысшеню стоить стôлъ въ видѣ пôдковы, закрытый зеленымъ сукномъ, за котрымъ сидить трибуналъ, зложеный зъ 16 членôвъ, а то 8 радныхъ державныхъ и 8 судьѣвъ трибуналу касаційного. На маломъ столику лежить евангеліе, а коло него стоить золотый хрестъ и двѣ восковй свѣчки. На право вôдъ трибуналу стоить стôлъ для двохъ секретарôвъ, а на лѣво стôлъ для стеноґрафôвъ. Побôчь стеноґрафôвъ есть стôлъ, за котрымъ сидить прокураторъ державный Сімічь и референти слѣдчои комісіѣ скупштины. Побôчь письмоводителя есть уставлена трибуна, зъ котрои мае промавляти кождый бесѣдникъ. Побôчь сеи трибуны суть двѣ лавки для журналістôвъ, а противъ нихъ двѣ лавки для дипльоматôвъ. Передъ столомъ трибуналу стоять двѣ лавки для обжалованыхъ, а за ними 10 лавокъ для публики. Крôмъ того есть ще ґалерія для публики. Будынку стереже 20 жандармôвъ.

Процесъ розпочавъ ся 21 с. м. Всѣ обжалованй явили ся въ сали чорно убранй, а зъ ними прийшло и 24 адвокатôвъ, що мають ихъ боронити. Заразъ на початку розправы зажадавъ Авакумовичь, щобы вôдчитано акты, а вôдтакъ разомъ зъ Рыбарацомъ заявили, що трибуналъ есть незаконный, бо засѣдають въ нѣмъ судьѣ, що не складали присяги, а крôмъ того есть мѣжь ними двохъ близькихъ свояковъ и свояковъ обжалованыхъ; ихъ треба отже выключити. Трибуналъ не хотѣвъ на то згодити ся и розправу вôдложено вôдтакъ до нинѣ.-

Въ справѣ забавъ шкôльнои молодѣжи.

Ц. к. Міністерство вѣроисповѣданя и просвѣты выдало въ справѣ забавъ молодѣжи шкôльнои слѣдуюче розпорядженє:

Заохота, мѣстяча ся въ розпорядженю въ дня 15 вересня 1890, змагаюча до введеня забавъ молодѣжи въ школахъ середныхъ, дознала живои пôдпоры зô стороны властей шкôльныхъ и кругôвъ учительскихъ, въ наслѣдокъ чого поступъ въ тôмъ напрямѣ есть вже значный. Высказане въ повысше наведенôмъ розпорядженю ожиданє, що громады и приятелѣ молодѣжи будуть пôдпирати змаганя адміністраціѣ шкôльнои, стремлячои до фізичного образованя молодѣжи, було оправдане и адміністрація може зъ вдоволенємъ споглядати на овочѣ узысканй доси тыми чинниками.

Успѣшне и охотне спôвдѣланє тыхъ чинникôвъ може передовсѣмъ забезпечити узысканє вôдповѣдныхъ боискъ до забавъ, адміністраціи же шкôльнôй припадае задача обдумати иншй условія, вôдносячй ся до правильного вôдбуваня забавъ молодѣжи.

Въ цѣли покрытя выдаткôвъ сполученыхъ зъ правильнымъ вôдбуванємъ забавъ шкôльныхъ, о скôлько тыхъ выдаткôвъ не поносять громады мѣсцевостей шкôльныхъ або мѣсцевй товариства, уповажненй суть дирекціи державныхъ шкôлъ середныхъ, на початку року шкôльного разомъ зъ датками на зборы наукови побирати вôдъ кождого ученика датокъ що найбôльше 50 кр. Убогихъ ученикôвъ треба на всякій случай увольняти вôдъ того датку.

Фондомъ зôбраныхъ сумъ завѣдуе директоръ, котрый есть обовязаный при кôнци кож-

4)

Дещо зъ исторіѣ
55-ого полку пѣхоты.

(Дальше).

Крôмъ нихъ за незвычайну хоробрôсть у тôй борбѣ дôстали срѣбнй медалѣ капраль Фляхъ и инфантеристы Яворка и Діонізôвъ. Капітанъ Асботъ дôставъ ордеръ зелѣзнои короны 3 клясы.

Дня 10 серпня выйшла одна частина ґарнізону, зъ нею и 10 компанія 55-ого полку, на звѣды въ сторону Поклошь. Десята компанія розôйшла ся громадками (швармами) повздовжь рѣки Марошу и ту на неи стрѣлявъ сильно зъ карабінôвъ и арматъ ворогъ, котрого становище було дуже выгôдне. Мѣжи найлучшими стрѣльцями бувъ тамъ инфантеристъ Иванъ Гайманъ. Отже его тяжко пострѣлили кулею и вôнъ упавъ на землю недалеко ворогôвъ. Кôлька его товаришѣвъ старало ся два разы забрати его зъ того мѣсця, та все спиняли ихъ у тôмъ неприятельскй кулѣ. Тодѣ прибѣгъ капраль Кесвенъ, не зважаючи на нѣяку небезпечнôсть, взявъ зраненого на плечѣ и занѣсъ на безпечне мѣсце. За те дôставъ срѣбный медаль 1 клясы.

Дня 13 серпня скôнчила ся облога Карльсбурга, а небавомъ потôмъ и семигородска вôйна. Дня 28 серпня дякувавъ полкъ Богу торжественнымъ молебнемъ. Вôдважный и чесный комендантъ ворожого корпуса Бемъ сказавъ таке про 55-ый полкъ: „Чи у неприятеля нема вже иншого полку, тôлько 55-ый? У кождôй битвѣ найзавзятѣйшій опôръ ставить все той полкъ и кожде побоевище було по найбôльшôй части вкрыте людьми его. Кобы я бувъ мавъ у своимъ корпусѣ лише кôлька такихъ полкôвъ, то скоро осягнувъ бы я бувъ свою велику цѣль“.

Кромѣ першого и другого баталіону такожъ и третій баталіонъ и такъ званый баталіонъ обороны краевои боронили славно монархіѣ, котрôй у неспокôйныхъ лѣтахъ 1848 и 1849 грозили зô всѣхъ сторôнъ рôжнй неприятелѣ. Въ грудни 1848 выйшовъ третій баталіонъ зô Львова до Тѣшина, де его придѣлено до однои бригады и разомъ зъ нею зъ початкомъ сѣчня 1849 перейшовъ горы Карпаты. Маршѣ були дуже тяжкй. Сей баталіонъ бивъ ся у битвѣ пôдъ Сілейномъ, Турчекомъ и въ меншихъ стрѣчахъ у сѣчни и въ люгôмъ 1849 року.

Дня 13 лютого 1849 баталіонъ бравъ участь у битвѣ на звѣдахъ коло Клукна; потôмъ ажь майже до кôнця марця слѣдували безнастаннй тяжкй походы. Карпатскй околицѣ, котрыми ходили, були дикй, покрытй ледомъ и снѣгомъ; морозъ бувъ неразъ страшный, а ѣсти и тепло одягнути ся не було въ що, — отже баталіонъ мусѣвъ бути дуже слухняный и мати военного духа, коли ту всю нужду знѣсъ зъ пожертвованємъ.

Ажь 10 цвѣтня бувъ баталіонъ зновь у битвѣ. Слабу дивізію, до котрои належавъ, напавъ коло Вайценъ далеко сильнѣйшій ворогъ и приневоливъ вертати. Вертаючи войско боронивъ по заду сей третій баталіонъ и закривавъ его. У тяжкôй борбѣ на улицяхъ Вайцену застрѣливъ хтось зъ неприятелѣвъ нашого ґенерала Ґеца, що находивъ ся у боевôй лініи и вôнъ упавъ неживый зъ коня на землю. Мимо перехрестного огню неприятеля два капралѣ Когутъ и Корайчукъ прискочили до ґенерала и занесли его на спокôйне мѣсце. Они оба дôстали срѣбнй медалѣ 1 клясы. Такожъ велике свое пожертвоване показали ту инфантеристы Гуцалюкъ и Оскрый, котрй свого тяжко раненого капітана Білімека занесли на спокôйне мѣсце, хочь имъ грозила велика небезпечнôсть, а потôмъ вернули назадъ у битву. Оба они дôстали срѣбнй медалѣ 2 клясы.

Дня 19 цвѣтня хотѣли Австрійцѣ коло Надъ Шарльо заступити противникови дорогу до крѣпости Коморнъ, але коли тôй сильно на нихъ ударивъ, мусѣли уступити ся. Тринайцята, 14 и 15 компанія 55-ого полку пôдъ проводомъ поручника Бурсі, котрый обнявъ команду, бо всѣ старшй офіцѣры були раненй, закрывали сей вôдворотъ на дуже невыгôднôмъ мѣсци, маючи багнистый рôвъ за плечима. Середъ граду картачѣвъ упорядкувавъ Бурсі свôй вôддѣлъ и прогнавъ упертого противника, завзято напавши на него зъ баґнетами. Симъ нападомъ такъ наполохавъ ся противникъ, що вже не ставивъ нѣякихъ бôльшихъ перешкôдъ Австрійцямъ.

При тôмъ приступѣ упавъ хоружій тяжко раненый на землю; фрайгеръ Петрукъ схо-

дого року предкладати ц. к. Радѣ шкôльнôй краєвôй рахунокъ въ окремôмъ справозданю.

Заведенямъ о меншôй фреквенціи, въ котрыхъ наведенй повысше датки не выстануть на покрыте выдаткôвъ на забавы для молодѣжи, буде можна признавати на пôдставѣ умотивованыхъ внесень вôдповѣднй запомоги зъ фондôвъ державныхъ.

Укладаючи розкладъ годинъ для предметôвъ обовязковыхъ и надобовязковыхъ, повиннй директоры о стôлько звертати увагу на забавы молодѣжи, щобы бодай одно, а по змозѣ для кождого вôддѣлу забавы одно пополудне було бôльше вôдъ науки шкôльнои. На ту пору року, въ котрôй вôдбувають ся забавы молодѣжи, повиннй учителѣ такъ роздѣлити тыжневй лекціѣ кождого предмету, щобы на слѣдуючій день по дни забавъ не були вызначенй жадни працѣ шкôльнй, а препараціѣ були якъ найменшй. Тй зарядженя вôдносять ся также до середныхъ шкôлъ, що не остають ся пôдъ безпосереднымъ зарядомъ державнымъ, о скôлько въ нихъ вôдбувають ся забавы для молодѣжи.

Краєва Рада шкôльна повѣдомила Дирекціѣ шкôлъ середныхъ о змѣстѣ сего розпорядженя и вказала на се, що тй всѣлякй датки призначенй суть передовсѣмъ на перше купно припядôвъ до забавъ, на дальше доповнюванє и направу ихъ, на покрыте дрôбныхъ выдаткôвъ и на вôдповѣднй ремунерациѣ для учителѣвъ, що ведуть забавы, або доглядають ихъ.

Що-до тыхъ ремунерацій, дирекціѣ будуть предкладати краєвôй Радѣ шкôльнôй внесеня о нихъ разомъ зъ рахунками зъ даткôвъ на забавы молодѣжи, а сумы дозволенй будуть выплачувати за квітами и вставляти ихъ въ рахунки.

О скôлько властямъ, корпораціямъ и особамъ, котрй въ послѣдныхъ двохъ лѣтахъ зô щирою охотою занимали ся фізичнымъ розвоємъ молодѣжи шкôльнои, не высказано ще подяки, уповажнило Міністерство краєву Раду шкôльну подякувати въ имени Є. Е. п. Міністра, котрый рôвночасно зарядивъ, щобы на будуче у справозданяхъ инспекційныхъ и рôчныхъ подавано єму до вѣдомости приклады похвальнои дѣяльности въ тôмъ напрямѣ.

Переглядъ політичный.

Зъ соймôвъ краєвыхъ, що теперь радили, вôдрочили ся два, моравскій и стирійскій ажь на посвята. Дня 28 с. м. розпôчнуть свои нарады соймы ческій, краиньскій и стирійскій. Зачувати, що міністеръ Пленеръ не возьме участи въ нарадахъ ческого сойму зъ самого початку, а приѣде до Праги ажь пôзнѣйше.

Вôдповѣдь на предложеня Россіѣ въ справѣ угоды торговельнои має вôдійти до Петербурга ажь въ сѣчни.

Пôсля Autorité надсылають арештованому анархістови Вейлянови зô всѣхъ сторôнъ грошѣ; доси прислано єму 3000 франкôвъ.

. Зъ Массавы надъ Червонымъ моремъ наспѣла вѣсть, що италіяньске войско въ кольоніи Ерітреа побило збунтованыхъ дервішôвъ, котрй зъ великою силою напали були на италіяньскій фортъ Аґордатъ. Въ Италіи настала зъ тои причины велика радôсть.

Новинки.

Львôвъ дня 23 грудня.

— **Комітетъ будовы руского театру** просить насъ о оголошенє такого письма: „Высока Президія ц. к. Намѣстництва рескриптомъ зъ 8 грудня 1893, ч. 13.145/пр. удѣлила комітетови будовы руского театру народного призволенє на збиранє складокъ по цѣлôмъ краю на будову руского народного театру до кôнця року 1894 пôдъ услôвіями, означеными рескриптомъ Высокои ц. к. Президіѣ зъ дня 14 цвѣтня 1893, ч. 3589/пр. О тôмъ маємо честь повѣдомити высокоповажаныхъ землякôвъ нашихъ зъ прошенємъ, щобы въ збираню складокъ на высше сказану цѣль не уставали, але щобы, розвинувши разъ повну акцію, тымъ пильнѣйше прямували до сповненя нашои патріотичнои задачѣ. Божь велике наше дѣло и далеко намъ еще до довершеня єго! Лише акція сполучеными силами, щира, ревна, жертволюбна, безнастанна може довести насъ до пожаданои цѣли. — Купонôвъ не зъужитыхъ просимо не присилати, але радше при нагодѣ вôдповѣднôй ихъ дальше роздавати. А єсли кому купонôвъ забракло, просимо вôднести ся до комітету о нихъ. Адреса: улиця Вôрменьска ч. 2 у Львовѣ. Комітетъ.

— **Дирекція самбôрского Товариства выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ** оголошує таке письмо: На численнй запыты зô стороны вп. Духовеньства маємо честь заявити, що Товариство для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ дає свои товары церквамъ також на кредитъ, а то зъ такими услôвями: при закупнѣ маѣ зложити ся третя часть сумы закупна, а решта, на котру выставить ся вôдповѣдный реверсъ, маѣ бути сплачена до шѣсть мѣсяцѣвъ. — Дирекція: Лашкевичъ Рѣпецкій.

— **Въ справѣ принимана св. причастія** выдала конґреґація de propaganda fide декретъ, дуже важный для всхôдной Галичины, бо може причинити ся до усуненя многихъ непорозумѣнь. Згаданый декретъ звучить: „Въ рôзныхъ сторонахъ католицкого свѣта, де вѣрнй рôзныхъ обрядôвъ мешкають помѣшанй зъ собою, лучає ся на жаль часто таке, що деякй не мають церкви и священика власного обряду. Зъ того выходить що деякй зъ нихъ, тому що хотять вдоволити власну побожнôсть, а рôвночасно задержати ревнôсть христіяньского житя, приступаючи пôсля власного обряду до св. Тайнъ, просять безнастанно св. Столицю, щобы имъ удѣлити довôлъ приймати св. причастіє въ иншôмъ обрядѣ, також у тыхъ случаяхъ, котрй зъ права не дозволенй; иншй знову и то богато ихъ доходять зъ тои самои причины до довгого занедбаня св. Тайнъ зъ великою шкодою ихъ духового житя. Отже конґреґація порѣшаѣ: Щобы успѣшнѣйше пôдпирати часте приступованє до св. Тайнъ, котрй суть найуспѣшнѣйшими, Исусомъ Христомъ установлеными средствами до спасеня душѣ и щобы тымъ лѣпше усунути подвôйну высше наведену недогоду, удѣляє ся на будоче всѣмъ вѣрнымъ якого небудь обряду латиньского чи всхôдного (руского), мешкаючимъ въ мѣсцевостяхъ, де нема церкви або священика ихъ власного обряду, дозволу вôдъ святои Столицѣ, щобы могли приймити святй Тайны не лише въ годину смерти и для довершеня заповѣди великодного причастія, але також зъ побожности кождого часу, въ обрядѣ тои церкви, котра находить ся въ мѣсци ихъ мешканя лише щобы церковь ся була католицкого. Поручає ся епископамъ, щобы про змѣстъ сего декрету повѣдомили порученый имъ нарôдъ“.

— **Жѣноче товариство въ Коломыи.** Вôдъ року заходили ся коломыйскй Русинки, щобы заснувати у себе жѣноче товариство: „Рускій жѣночій кружокъ“ Се имъ и вдало ся, бо 26 падолиста вôдбули ся першй зборы сего товариства. Ажь душа радувалась, коли на покликъ комітету на першй зборы простора комната „Родины“ заповнилась Русинками якъ мѣсцевыми такъ и зъ близшои охрестности. Въ имени основательокъ отворила зборы щирою и горячою промовою паниѣ Антонія Кульчицка, вказуючи та поясняючи цѣль „Руского жѣ-

---

пивъ хоругвь и одушевивъ воякôвъ окликомъ: „Най жиє Цѣсарь, впередъ товаришѣ!“

Инфантеристови Козакови передъ самымъ штурмомъ вôдорвала куля зъ арматы лѣву руку. Комендантъ компаніѣ казавъ єму пôти тамъ, де перевязували раны, але вôнъ пôднявъ карабінъ, що єму выпавъ, и сказавъ: „Я маю ще одну руку, щобы воювати за свого Цѣсаря!“ и пôшовъ до штурму зъ окликомъ: „Най жиє мôй Цѣсарь!“ Хочь єму вôдраджували и намавляли, абы давъ спокôй и сѣвъ на вôзъ, вôнъ не слухавъ, тôлько ще два днѣ ишовъ разомъ зъ баталіономъ.

Приватный слуга Косунъ явивъ ся добровôльно на побоєвищи и занѣсъ богато раненыхъ и ихъ збрую въ безпечне мѣсце, хочь самъ мôгъ легко згинути.

Прекрасный прикладъ почутя обовязку и пожертвованя давъ заступникъ лѣкаря Мойсей Єґеръ, котрый у найбôльшôмъ огни перевязувавъ раненыхъ и не скорше уступивъ ся зъ мѣсця, поки послѣдного раненого не оглянувъ. За се велике пожертвованє нагороджено єго золотымъ хрестомъ заслуги.

Козакъ дôставъ золотый медаль, Петрукъ и Косунъ срѣбнй медалѣ 2. клясы за хоробрôсть. А проводиръ у сѣй битвѣ поручникъ Бурсі одержавъ военный хрестъ заслуги.

Послѣдне военне дѣло, въ котрôмъ баталіонъ бравъ участь въ рокахъ 1848 и 1849-тôмъ — то було занятє Рабу. Баталіонъ боровъ ся ту пôдъ окомъ свого Монарха, Франца Йосифа I., котрый для прикладу свому войску стававъ на дуже небезпечнй мѣсця. Рабъ занято за першимъ приступомъ, почôмъ баталіонъ помагавъ ще переслѣдувати противника.

Зъ початкомъ жовтня 1849 р. пôшовъ вôнъ до Семигороду и въ Клявзенбурґу злучивъ ся зъ двома першими баталіонами. Баталіонъ обороны краєвои стоявъ передъ выбухомъ тыхъ несупокоѣвъ у Бережанахъ ґарнізономъ. Въ цвѣтни 1848 р. поставили єго на стопу военну, вôнъ пôшовъ до Львова а звôдси до Вѣдня, куды прийшовъ зъ початкомъ жовтня. Дня 28. жовтня бравъ славну участь въ сильнôй бôрбѣ на улицяхъ и здобувъ при тôй нагодѣ хоругвь, вôдъ котрои стяжку ще й доси маѣ полкъ.

Дня 7. червня 1849 р. одержавъ сей баталіонъ приказъ помогти зловити оденъ вôддѣлъ полку гузарского. Той вôддѣлъ мавъ якихъ 200 людей, зломивъ присягу и хотѣвъ передôстати ся до Угорщины до противника. Межи мѣсцевостями Брукъ и Св. Михайло прийшло дня 10. и 11. червня до менчихъ битвъ по рôжныхъ мѣсцяхъ. Успѣхъ зъ нихъ бувъ такій, що зловлено 110 зрадникôвъ гузарôвъ и 108 коней. Инфантеристы Киналь, Дзизинъ и Олѣйникъ при тôй нагодѣ зъ великою вôдвагою и притомностію ратували своимъ офіцирамъ житє, вôдбивали дуже вправно удары гузарôвъ, котрй зъ розпукою боронили ся, а кôлькохъ зъ нихъ навѣть убили. Кождый зъ нихъ дôставъ за те срѣбный медаль 1. клясы. Кадетъ-капраль Зіґель, капралѣ Сухарскій, Турчинôвъ и Чеховскій, а також инфантеристы Цѣхоцкій, Юрикôвъ и Бугай дôстали за свою незвычайну завзятôсть и вправу военну срѣбнй медалѣ 2. клясы.

Въ жовтни 1849 року перенесено сей баталіонъ до Берна, нεбавомъ потôмъ до Тарнова, а вкôнци въ жовтни 1851 р. до Тернополя.

Четвертый баталіонъ полку стоявъ пôдчасъ войны въ рокахъ 1848 и 1849 по части въ Буковинѣ, а по части въ пôвнôчнôй Угорщинѣ також противъ ворога, пройшовъ богато тяжкихъ дорôгъ, але не вдававъ ся у якусь бôльшу битву. Въ вересни 1852 р. пôшовъ зъ Галичины до Семигороду и въ Германштадѣ злучивъ ся зъ полкомъ.

Огсе кôлька подій зъ угорскои войны. Розумѣє ся, якъ 55-ый полкъ, такъ и иншй полки були тамъ — и коли выйдуть історіѣ тыхъ полкôвъ, особливо нашихъ галицкихъ, то тамъ також стрѣнемо неодно имя якого Козака або Кохановского, що дивувавъ людей своимъ завзятємъ. Уже мабуть небогато такихъ жиє, що самй були въ угорскôй войнѣ; а єсли жиють такй, то се вже певно старцѣ, що мають по 70 або й бôльше лѣтъ. За те знову бôльше є такихъ, що тямлять, якъ Москалѣ тому 45 лѣтъ переходили черезъ нашъ край, нашому войску на помôчь.

Що дѣяло ся дальше зъ 55-ымъ полкомъ? Вôдъ 1852 року ажь до 1860 року вже не брали до 55-ого полку рекрутôвъ зъ Галичины тôлько зъ Ломбардіѣ. А въ лютôмъ 1860 р. назначили знову Бережаны для сего полку яко округъ доповняючій. Вôдтакъ пробувавъ полкъ у Коморнѣ на Угорщинѣ, частина єго въ Черивôцяхъ, потôмъ у Пештѣ. Въ 1865 роцѣ померъ властитель полку, фельдмаршалъ-поручникъ Біянкі. Майже 55 лѣтъ носивъ полкъ славне имя Біянкі, бо батько и сынъ були властителями єго. Найвысшимъ розпорядженємъ зъ 17. жовтня 1865 року назначено новымъ властителемъ полку ґенералъ-майора ґрафа Леопольда Ґондрекуръ, котрый вôдзначивъ ся у войнѣ противъ Даніѣ въ р. 1864 и здобувъ собѣ тамъ лицарскій хрестъ ордеру Тересы.

(Дальше буде.)

ночого кружка“: розбудити житє духове, пôднести народного духа та оживити товариске житє мѣжь рускимъ жѣноцтвомъ, а такожь пôзнанє и ширенє промыслу домашного та помôчь бѣднымъ ученицямъ“. Бесѣдниця старала ся усунути упередженя, якû у насъ могли бы бути до товариства жѣночого, та заохотила всѣхъ, щобъ якъ найчисленнѣйше вписували ся въ членьы товариства. На лицахъ присутныхъ пôзнати було живе заинтересоване товариствомъ и заразъ вписало ся 40 членôвъ. До выдѣлу першого увôйшли: яко предсѣдателька панѣ А. Заячкôвска жена совѣтника судового, а яко членьы панѣ Є. Хоминьска, А Кульчицка, Ф. Кобриньска, А. Русинова, М. Весоловска, Г. Даниловичева, И. Терлецка и Билинкевичѣвна. До комісіѣ контрольнои выбранû панѣ: Сѣчиньска (жена о. посла), Пачовска и Федева. Выдѣлъ рѣшивъ засновати якъ найскорше бібліотеку а порозумѣвши ся о льокаль зъ „Родиною“ рѣшивъ два разы въ тыжднѣ вôдбувати товарискû сходины, де членьы могли бы мати часописи и книжки а такожь порозумѣвати ся що до дальшого розвою товариства.

— **Полки обороны краєвои** (ляндверы) будуть мати вôдъ другого року свои власнû музики такъ якъ пѣхота.

— **Важенє рекрутôвъ** завѣвъ командантъ темешварского корпусу. Коли рекрутъ приходить до войска, заразъ першого дня важать его. Вôдтакъ по двохъ першихъ мѣсяцяхъ муштры знову важать кождого и дивлять ся, кôлько кождому прибуло ваги. Показує ся, що кождый рекрутъ за тыхъ вôсѣмь тыжднѣвъ робить ся тяжшимъ, а лѣкарѣ кажуть, що то щоденна вправа тѣла выходить рекрутамъ на здоровлє.

— **Приємный подарунокъ.** Жѣнка губернатора Валладоліду въ Испаніи одержала зъ Барцелоны пуделко зъ написомъ „Подарунокъ на Рôздво“ а тамъ була машина пекольна, якои анархісты уживають.

— **Незнаный добродѣй**, котрого можна бы назвати дивнымъ, если бы годилось такъ назвати, прийшовъ сими днями до канцеляріѣ университету московского и спытавъ: Кôлько студентôвъ не заплатило ще вписового? — Секретарь подавъ докладне число. — А кôлько на то треба грошей? — 4800 рублѣвъ. — Отъ вамъ грошѣ на заплату вписового за всѣхъ. Незнакомый поклавъ таку суму на стôлъ, поклонивъ ся и скоро выйшовъ.

Самоубійство. Тому тыждень воякъ 58 полку кинувъ ся пôдъ колеса зелѣзничого поѣзду на шляху межи Журавицею а Перемышлемъ. Сейчасъ згинувъ, бо колеса вôдтяли ему голову. Кажуть, що такимъ способомъ згинуло уже сего року пять воякôвъ зъ Перемышля.

— **Великû снѣги** впали у Франціи и на богато шляхахъ не можуть зелѣзницѣ рушати ся. Морозъ у Франціи доходить теперь въ ночи до -15 степенѣвъ Цельзія. Тымчасомъ у насъ мовь на веснѣ. Термометеръ показує неразъ въ полудне и 6 степенѣвъ Реоміра, а въ ночи нема бôльше морозу, якъ 2 степенѣ. Вчера въ пятницю (21 грудня!) було такъ гарно и тепло, що неразъ и на весну нема гарнѣйшого дня. Може бути, що за то въ лютомъ и марцю надолужить намъ зима такъ, що уха треба буде дома лишати, щобы не вôдмерзли. Нинѣ на дворѣ мрака велика.

Холеры вже нема! Послѣдный хорый въ Рымановѣ выздоровѣвъ, жаденъ новый не прибувъ — отже въ цѣлôй Галичинѣ — дякувати Богу — нема вже холеры. За тыхъ кôлька мѣсяцѣвъ забрала якихъ 1000 людей у насъ на другій свѣтъ.

— **Зъ любови.** Селянинъ зъ Арбора на Буковинѣ Дмитро Осадчукъ залюбивъ ся у 18 лѣтнôй доньцѣ суcѣда, Домініцѣ Константиновичь, а коли еѣ за него не хотѣли вôддати, выкравъ еѣ и завѣзъ до Дорогои до Румуніѣ. Ту дѣвчинѣ зробило ся дуже жаль за домомъ, хотѣла вертати до родичѣвъ и посперечала ся зъ Дмитромъ. Довела его до такои лютости, що и еѣ и самъ себе застрѣливъ.

— **Убійство.** Дня 19 с. м. въ Ляцкôй Воли въ повѣтѣ мостискôмъ склала ся сумна пригода. Стражникъ скарбовый Володимиръ Фрай бувъ здає ся нетверезый и выбивъ коло коршмы якогось жебрака. За же бракомъ унявъ ся вôйтъ Матвѣй Гôрнякъ, котрый разомъ въ двома радными запросивъ стражника до громадскои канцеляріѣ, розпытати его, за що бивъ чоловѣка. Фрай не думаючи довго вынявъ зъ кишенѣ револьверъ, крикнувъ: „Що вы менѣ ту маєте до розказу?“ и стрѣливъ вôйтови въ черево. Закликали жандармерію и та забрала Фрая. Гôрняка завезли до лѣкаря, але вôнъ померъ заразъ на другій день. Чи сподѣвавъ ся такои смерти?

— **Недалекій конець свѣта** заповѣвъ (розумѣє ся) Нѣмець, знаный астрономъ а радше ворожбитъ Рудольфъ Фальбъ. Знаєте, коли має бути конець свѣта? За шѣсть рокôвъ, 13 листопада 1899 р. Тому кôлька днѣвъ мавъ Фальбъ вôдчитъ у Липску и тамъ ворожевъ, що того дня ударить комета въ нашу нещасну землю и розôбє еѣ на прахъ, або будуть падати дуже густо метеоры на нашу землю. Га, воля Божа! Але Фальбови теперь нѣхто не вѣрить. На сей рôкъ заповѣвъ велике нещастє, а его не було. Тай якъ вôнъ каже? Або заглада землѣ, або лише дощь метеорôвъ. Або вмре, або буде жила — такъ наша бабуся давно ворожила; ще Фальба на свѣтѣ не було.

Всячина.

— **Таки ще люде будуть колись лѣтати!** Звѣстно, що люде, майже вôдъ коли свѣтъ стоить, думають о тôмъ, якъ бы то лѣтати у воздусѣ, якъ птахи. Охота до сего навела ихъ на придумуванє бальонôвъ и машинъ зъ крилами, але доси все таки ще на удало ся придумати такого способу, котрый бы дѣйстно зробивъ птаха зъ чоловѣка. Мы свого часу писали широко о тôмъ, якій поступъ зроблено до нашихъ часôвъ на поли вынаходу способôвъ до лѣтаня у воздусѣ; тутъ хочемо подати звѣстку про новый вынахôдъ, котрый дѣйстно означає вже значный поступъ и остаточно може доведе до того, що чоловѣкъ буде мôгъ дѣйстно при помочи крилъ лѣтати такъ само якъ и першій лѣпшій птахъ.

Братя Лілієнталь въ Берлинѣ студіювали вже вôдъ многихъ лѣтъ спосôбъ лѣтаня птахôвъ и уложили теорію, котра намъ показує, якъ птахи лѣтають и длячого можуть они удержатись на крилахъ у воздусѣ; на пôдставѣ тыхъ розслѣдôвъ уложили они и основы штуки лѣтаня по воздусѣ. Оденъ зъ нихъ, Отто Лілієнталь, взявъ ся заразъ и практично выкористати тû розслѣды. Насампередъ пробовавъ лѣтати зъ зовсѣмъ розпущеными крилами противъ вѣтру, немовь зависати на нихъ у воздусѣ такъ якъ то часами роблять бузьки або журавлѣ. Зъ весною сего року побудувавъ вôнъ собѣ въ Штеґліцъ недалеко Берлина высоку на 10 метрôвъ шопу, подôбну до вежѣ и спускавъ ся зъ неи на крылахъ, значить ся скакавъ зъ даху тои шопы, а вôдтакъ вже летѣвъ. До того уживавъ вôнъ крилъ, зробленыхъ зъ непропускаючои воздухъ матеріѣ на ладъ крылъ лилика. Матерія та спочивала на реберцяхъ, що розходили ся зъ одного мѣсця мовь промѣнє и при помочи котрыхъ можна було крило зложити або розложити. Розтягненû крила мѣрили въ розкрилю 7 метрôвъ, а були 2 и пôвъ метра широкû и займали 14 квадр. метр. простору; они пôсля досвѣду Лілієнталя могли якъ разъ удержати чоловѣка середнои ваги. Позаякъ перше мѣсце було недогôдне до лѣтаня, то Лілієнталь выбравъ собѣ горбы, званû ріновскими, котрû, зарослû травою и вересомъ, пôдносять ся понадъ доокола личнû поля на 60 метрôвъ высоко и зô всѣхъ бокôвъ спадають догôдно въ низъ до пôль. Лілієнталь каже:

„Коли сего року першій разъ розтворивъ я мои крила, взявъ мене якійсь страхъ, коли я собѣ подумавъ: зъ вôдси, зъ горы будешь летѣти туды въ долину на тû розлогû поля! Але по першихъ осторожныхъ скокахъ, почувъ ся вже зовсѣмъ безпечный, бо тутъ можна було далеко выгôднѣйше и лекше летѣти, якъ зъ моеѣ шопы“. Спосôбъ, якъ летить ся, описує Лілієнталь такъ: Бѣжить ся зъ опущеными крилами противъ вѣтру зъ горы на долину и въ догôднôй хвили пôдносить ся крила трохи въ гору, такъ, щобы они бôльше менше лежали поземо. Въ тôй хвили пôднимає воздухъ чоловѣка и вôнъ зависає въ нѣмъ, але мусить при тôмъ памятати на то, щобы точкою ваготы надати цѣлому приладови таке становище, щобы вôнъ о скôлько можна летѣвъ на передъ, а якъ найскорше спускавъ ся въ долину. Головною рѣчею есть реґульованє точки ваготы; той, що летить, мусить мати той спосôбъ реґульованя еѣ, якъ то кажуть, въ своѣй крови и костехъ, такъ само, якъ той, що ѣде на вельоципедѣ. Розумѣє ся, що у воздусѣ нема часу довго надумувати ся, чи кождочасне положенє есть добре; то вже рѣчь вправы и досвѣду. Але вже по кôлькохъ скокахъ чоловѣкъ набирає певности и нерестає бояти ся. Розважный спокôй не опускає чоловѣка вже й тогды, коли вôнъ зависнє у воздусѣ, а то невысказано краснє и лагôдне суненє ся по воздусѣ понадъ розлогимъ спадомъ горба додає за кождымъ скокомъ що разъ бôльше охоты. Не треба богато часу, а для лѣтаючого есть вже все одно, чи вôнъ уносить ся понадъ землею на 2 чи на 20 метрôвъ; вôнъ то чує, якъ безпечно несе его воздухъ, хочь споглядає на тыхъ маленькихъ людей, що зъ долины дивлять ся на него. Незадовго летить чоловѣкъ понадъ глубокû яры и перелѣтає у воздусѣ кôлька сотъ метрôвъ безъ нѣякои небезпечности, вôдбиваючи успѣшно вѣтеръ въ каждôй хвили“.

А треба мати на увазѣ, що повысшій описъ то не якась выдумка, не якась фантазія — такъ говорить чоловѣкъ, котрый то самъ на собѣ досвѣдчивъ. Берлиньска часопись для воздушнои плавбы помѣстила рисунки пôсля такъ зван. моментовыхъ фотоґрафій, котрû роблено въ тôй хвили, коли Отто Лілієнталь лѣтавъ высоко у воздусѣ. Лілієнталь каже, що его приладомъ удало ся ему такожь и керувати. Та нема нѣчого лекшого якъ керувати: треба лишь точку ваготы дрôбку пересунути на бôкъ, а крила стають заразъ трошки косо, причôмъ пôдносячій напôръ воздуха хилить ся такожь въ ту сторону и женє лѣтаючого въ бôкъ. При дуже высокôмъ и широкôмъ летѣ мôгъ Лілієнталь такъ значно завертати на бôкъ, що наконець летѣвъ майже въ простопротивнôмъ напрямѣ. Найбôльша скорôсть вѣтру, пôдчасъ котрои вôнъ ще зважививъ ся летѣти була 7 до 8 метрôвъ на секунду. При такôмъ летѣ державъ его воздухъ черезъ кôлька хвиль на однôмъ мѣсци, або пôднѣсъ его наразъ на кôлька метрôвъ простѣсенько въ гору.

Требажь мати на оцѣ, що того рода летъ есть т. зв. розкриленый, пôдчасъ котрого лѣтаючій не бє крилами лишь держить ихъ розложеными, а то вже показуєсь можливымъ. Дальше буде розходитись о то, щобы можна ще й крилами бити. Лілієнталь выготовивъ вже маленьку парову машину до порушаня крилъ, але каже що до того треба буде ще довгои вправы. Вôнъ хоче робити насампередъ пробу въ т. зв. розкриловымъ приладомъ, а коли той покажесь зовсѣмъ добрымъ и безпечнымъ, то буде пробовати порушати насампередъ дуже поволеньки кôнцями крилъ, а вôдтакъ ажь по дальшôй пробѣ и цѣлыми крылами. — Тымъ способомъ хоче вôнъ зъ розкрылового лету перейти поволеньки до лету кермового, а наконець зъ часомъ може удасть ся ему летѣти и зъ вѣтромп та кружити у воздусѣ.

Ну, видко, що дожиємо ще до часу, коли люде замѣсть ходити на прохôдъ або на совганку и замѣсть ѣздити на вельоціпедахъ будуть лѣтали собѣ по воздусѣ, а молодû пары по вѣнчаню замѣсть летѣти бальонами будуть таки на правду вылѣтати на крилахъ зъ старого гнѣзда! Якъ то буде колись выглядати у воздусѣ, можна собѣ легко представити.

Телеграмы.

Вѣдень 23 грудня. Президентъ міністрôвъ кн. Віндішґрецъ выѣхавъ на Рôздвянû святѣ до Такора и верне ажь въ середу назадъ до Вѣдня.

Букарештъ 23 грудня. Австро-румуньску угоду торговельну пôдписано. Міністеръ справъ заграничныхъ предложивъ парляментови угоду торговельну зъ Нѣмеччиною.

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій**.

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои“ принимае лишь „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Инсераты

„оповѣщеня приватнѝ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Ґазеты Львôвскои“ принимае лишь „Бюро Дневникôвъ“ **Людвика Пльона**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ

З друкарнѣ З. [illegible], подъ зарядомъ В. Й. Вебера.